

Міністерство освіти і науки України
Всеукраїнська центральна спілка споживчих товариств (Укркоопспілка)
Підприємство споживчої кооперації «Навчально-методичний центр
«Укоопосвіта»
Хмельницький кооперативний торговельно-економічний інститут
Львівський торговельно-економічний університет
Полтавський університет економіки і торгівлі
Вінницький кооперативний інститут

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ СЬОГОДЕННЯ У СФЕРІ ФІНАНСІВ, ОБЛІКУ ТА АУДИТУ

*Матеріали
IX Всеукраїнської науково-практичної конференції*

**22 травня 2025 р.
м. Хмельницький**

Рекомендовано до друку рішенням вченої ради Хмельницького кооперативного торговельно-економічного інституту від 23.05.2025 р.

Рецензенти:

Савіцький Андрій, д.е.н., доц., завідувач кафедри менеджменту ВСП «Хмельницький політехнічний фаховий коледж Національного університету «Львівська політехніка»

Мельничук Ірина, к.е.н., доц., завідувач кафедри обліку та фінансів Університету економіки і підприємництва

Редакційна колегія: *Матвеев Андрій, к.іст.н., доц., в.о. президента Хмельницького кооперативного торговельно-економічного інституту; Замазій Оксана, д.е.н., проф., проректор з наукової роботи Хмельницького кооперативного торговельно-економічного інституту; Ляшук Катерина, к.е.н., директор Хмельницького кооперативного фахового коледжу Хмельницького кооперативного торговельно-економічного інституту; Джерелейко Світлана, к.е.н., декан факультету управління, підприємництва та права Хмельницького кооперативного торговельно-економічного інституту; Нікольчук Юлія, к.е.н., доцент, завідувач кафедри фінансів, обліку та аудиту Хмельницького кооперативного торговельно-економічного інституту; Сніщенко Роман, д.е.н., проф., професор кафедри фінансів, обліку та аудиту Хмельницького кооперативного торговельно-економічного інституту; Нагорний Павло, к.т.н., доц., доцент кафедри фінансів, обліку та аудиту Хмельницького кооперативного торговельно-економічного інституту; Лопатовська Оксана, викладач кафедри фінансів, обліку та аудиту Хмельницького кооперативного торговельно-економічного інституту.*

Матеріали подані в авторській редакції.

Актуальні проблеми сьогодення у сфері фінансів, обліку та аудиту: тези доповідей науково-практичної конференції, 22 травня 2025 р. Хмельницький: ХКТЕІ, 2025. 416 с.

Збірник містить матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції з актуальних питань стану та перспектив розвитку фінансово-господарської діяльності суб'єктів господарювання в умовах воєнного стану; національного та міжнародного досвіду організації, функціонування і розвитку теорії і практики фінансів, обліку та аудиту; особливостей, проблем та напрямів удосконалення оподаткування діяльності бізнесу, сучасних тенденції розвитку банківського та страхового ринків України, ІТ-технологій та діджиталізації фінансового сектору України.

Електронна версія збірника оприлюднюється на офіційному сайті ХКТЕІ:
<http://www.xktei.km.ua/naukova-diyalnist/naukovi-konferenciyi/>

ТЕМАТИЧНІ НАПРЯМИ РОБОТИ КОНФЕРЕНЦІЇ

СЕКЦІЯ 1.

СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ФІНАНСОВО-ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

АВГУСТИН Руслан, ДЕМКІВ Ірина, ГАЛЮЛЬКО Юрій	17
ДОЦІЛЬНІСТЬ І ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ СОЦІАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ СУБ'ЄКТІВ СФЕРИ СПОЖИВЧИХ ПОСЛУГ УКРАЇНИ	
АВГУСТИН Руслан, ДЕМКІВ Ірина, СТРУМЕЦЬКИЙ Олександр	20
ПЕРСПЕКТИВИ МОДЕРНІЗАЦІЇ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНИМ РОЗВИТКОМ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД В УКРАЇНІ	
АЛІЄВА Діана, ТРОФИМЕНКО Катерина	23
РОЛЬ СОЦІАЛЬНОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	
АНТОНЮК Оксана	26
КРЕДИТУВАННЯ РЕАЛЬНОГО СЕКТОРУ ЕКОНОМІКИ В УКРАЇНІ: ДЕРЖАВНА ПІДТРИМКА В УМОВАХ СЬОГОДЕННЯ	
АНТУФ'ЄВ Тарас, ПУХАЛЬСЬКИЙ Вадим	29
ІННОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ В АНТИКРИЗОВОМУ УПРАВЛІННІ ПІДПРИЄМСТВАМИ В УМОВАХ ЕКОНОМІЧНОЇ НЕСТАБІЛЬНОСТІ	
АНТУФ'ЄВ Тарас, ПОПАДЮК Анна, ПУХАЛЬСЬКИЙ Вадим	31
ДЕРЖАВНА ПІДТРИМКА МАЛОГО І СЕРЕДНЬОГО БІЗНЕСУ В УКРАЇНІ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ: ВИКЛИКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ	
АНТУФ'ЄВ Тарас, ПОПАДЮК Анна, ПУХАЛЬСЬКИЙ Вадим	34
ФІНАНСОВА СТІЙКІСТЬ МАЛОГО ТА СЕРЕДНЬОГО БІЗНЕСУ УКРАЇНИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	
АНТУФ'ЄВ Тарас, ПУХАЛЬСЬКИЙ Вадим	37
ФІНАНСОВИЙ КОНТРОЛЬ ЗА ВИДАТКАМИ ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ В УКРАЇНІ	
БОГАЦЬКА Наталія	40
СУЧАСНИЙ СТАН ТА ФІНАНСОВІ ПОТРЕБИ ПІДПРИЄМСТВ В УМОВАХ ВІЙНИ	
БОЙЧУК Софія, ЧУЙ Ірина	43
ОСОБЛИВОСТІ ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТОВ «НОВА ПОШТА»	
БУЦКЕВИЧ Анна, ДІДИК Алла	46
ВПЛИВ ВОЄННОГО СТАНУ НА ФІНАНСОВУ СТАБІЛЬНІСТЬ МАЛИХ ТА СЕРЕДНІХ ПІДПРИЄМСТВ	
ГРИНЧИК Софія, ПІХНЯК Тетяна	49
ІНСТРУМЕНТИ МОНЕТАРНОЇ ПОЛІТИКИ: ЕФЕКТИВНІСТЬ ЇХ ЗАСТОСУВАННЯ В УМОВАХ ВІЙНИ В УКРАЇНІ	
КАЗЮРКЕВИЧ Софія, ЧУЙ Ірина	52
ПРОБЛЕМИ ВИКОНАННЯ БЮДЖЕТУ ПІД ЧАС ВОЄННОГО СТАНУ	
КОСОГОВ Тарас	54
МОДЕЛІ РЕІНТЕГРАЦІЇ ТЕРИТОРІЙ: СВІТОВИЙ ДОСВІД	
КУТРИШ Анетта, ПІХНЯК Тетяна	57
ДЕРЖАВНИЙ БОРГ УКРАЇНИ В УМОВАХ ВІЙНИ	

МОДЕЛІ РЕІНТЕГРАЦІЇ ТЕРИТОРІЙ: СВІТОВИЙ ДОСВІД

Анотація. Дослідження присвячено аналізу світового досвіду реінтеграції територій в умовах сучасних геополітичних викликів. Розглянуто теоретичні засади понять деокупації, відновлення та реінтеграції, підкреслено їх смислові відмінності та взаємозв'язок. Проведено порівняльний аналіз Боснійської, Хорватської, Пакистанської та Німецької моделей реінтеграції за критеріями мети, механізмів, викликів та потенційної результативності. Виявлено значну варіативність підходів, зумовлену специфікою конфліктів та контекстами держав. Наголошено на комплексному характері реінтеграції, що включає деокупацію, відновлення та повну інтеграцію звільнених територій.

Ключові слова: реінтеграція територій, деокупація, відновлення територій, світовий досвід, порівняльний аналіз моделей, Боснійська модель, Хорватська модель, Пакистанська модель, Німецька модель, постконфліктне відновлення, територіальна цілісність, інтеграція населення.

Дослідження світового досвіду реінтеграції територій набуває особливої актуальності в умовах сучасних геополітичних викликів та збройних конфліктів, що призводять до фрагментації держав і виникнення неконтрольованих територій або територій постконфліктного відновлення [1].

Реінтеграція територій у науковому осмисленні постає як багатовимірна система, що функціонує завдяки взаємодії різноманітних інструментів та підходів, які формують єдиний функціональний організаційно-економічний механізм. У контексті реінтеграції територій України, вітчизняна наукова думка артикулює такі ключові складові цього механізму, як політичні, інституційно-організаційні, соціально-економічні, правові та інформаційно-ідеологічні засоби впливу [2].

Візуалізацією цього є певне смислове зближення термінів «деокупація», «реінтеграція» та «відновлення» при аналізі звільнених анексованих територій або територій на яких відбувались бойові дії [3]. Однак, при розмежуванні сутнісних характеристик цих процесів необхідно акцентувати на їх принципових відмінностях (рис. 1).

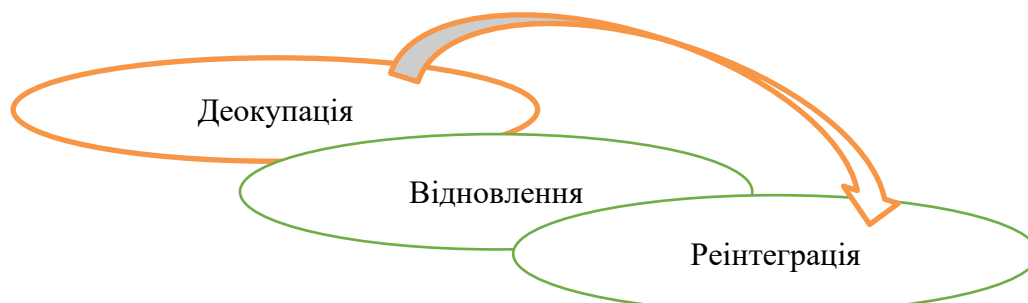

Рис. 1. Сміслове розмежування процесів «деокупація», «відновлення» та «реінтеграція»

Джерело: розроблено автором

Таблиця 1

Порівняльний аналіз моделей реінтеграції територій

Мета моделі	Механізми/ інструменти	Виклики/ризики	Потенційна результативність
<i>Боснійська модель</i>			
Збереження територіальної єдності, інституційний захист інтересів сторін, відновлення єдиного політичного та економічного простору, примирення.	Економія ресурсів на воєнних діях, можливості для діалогу та примирення в рамках єдиної держави, доступ до міжнародних кредитів, грантів для відбудови.	Відсутність консенсусу, домінування локальної ідентичності, неможливість проведення реформ, високий рівень втручання зовнішніх гравців, збереження конфліктного потенціалу.	Формальне повернення до єдиної політичної та економічної системи
<i>Хорватська модель</i>			
Узгодження з принципами та нормами міжнародного права, силова ліквідація, національна консолідація, зростання легітимності армії.	Збройна протидія сепаратизму	Руйнівні наслідки у вигляді загиблих військових і цивільних, ігнорування волі місцевого населення, реальна небезпека зовнішньої інтервенції та військового фіаско, розлад політичної та економічної систем, ризик втрати міжнародної підтримки.	Повернення неконтрольованих територій на власних умовах, зростання впливу держави на міжнародній арені, можливість реінтеграції місцевого населення.
<i>Пакистанська модель</i>			
Усунення нелояльних регіонів від прийняття рішень щодо внутрішніх і зовнішніх справ держави; зміцнення внутрішньої єдності країни; збільшення самостійності держави у внутрішній та міжнародній політиці.	Економія військових та фінансових ресурсів, витрачених на відбудову та реінтеграцію нелояльної території.	Втрата прямого доступу до природних ресурсів, промислових об'єктів та інфраструктури відокремленої території; суспільний розкол.	Посилення монолітності держави, розширення внутрішньополітичної та зовнішньополітичної свободи держави.
<i>Німецька модель</i>			
Вирішення територіальної проблеми на умовах переможця (мається на увазі ідеологічна перемога та привабливість західної моделі).	Використання методів переконання та культурного впливу замість примусу; добровільна згода обох сторін на об'єднання.	Поява нелояльних суспільно-політичних груп після об'єднання, невизначене майбутнє осіб, причетних до тяжких злочинів, після реінтеграції відторгнутої території.	Вирішення територіальної проблеми, зростання легітимності державних інституцій, збільшення впливу держави.

Джерело: розроблено автором за джерелом [4]

Зокрема, "деокупація" є початковим етапом, спрямованим на звільнення тимчасово окупованої території від контролю окупаційних сил. Процес відновлення розпочинається після або паралельно з процесом деокупації. При цьому, відновлення охоплює відбудову інфраструктури, економіки, соціальної сфери та інших аспектів життєдіяльності на звільненій території.

Варто зауважити, що реінтеграція є більш тривалим і всеосяжним процесом, який починається після деокупації та включає в себе не лише відновлення, але й повне повернення території та її мешканців у політичний, економічний, соціальний та культурний простір держави.

У табл. 1. наведено порівняння ключових моделей відновлення та реінтеграції територій.

Отже, проведене дослідження світового досвіду реінтеграції територій виявило значну варіативність моделей, обумовлену специфікою конфліктів, політичними системами держав та соціокультурними контекстами. Аналіз Боснійської, Хорватської, Пакистанської та Німецької моделей демонструє різні пріоритети та інструменти, що застосовувалися для відновлення територіальної цілісності та інтеграції населення, а також визначається різною результативністю.

Перелік джерел посилання

1. Rzhavska, Nina. (2020). Моделі реінтеграції окупованих територій: світовий досвід та український варіант. *Acta de Historia & Politica: Saeculum XXI*. 96-106. DOI: 10.26693/ahpsxxi2019.01.096.

2. Камінська Н. В. Деокупація як інструмент відновлення територіальної цілісності України: загальнотеоретична характеристика та тенденції законотворчості. *Наукові записки Інституту законодавства Верховної Ради України*. 2022. No 1. С. 50-69.

3. Медяник І. С. Теоретико-правові питання реінтеграції тимчасово окупованих та анексованих територій у вітчизняній та світовій науці. *Науковий вісник Ужгородського Національного Університету, Серія Право*. Випуск 79: частина 1. 2023. С. 70–76.

4. Швець , К.А. 2022. Світові моделі управління постконфліктними територіями. Досвід для України. *Політичне життя*. (Чер 2022), 61-69. DOI: <https://doi.org/10.31558/2519-2949.2022.2.10>.

Наукове видання

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ СЬОГОДЕННЯ У СФЕРІ ФІНАНСІВ, ОБЛІКУ
ТА АУДИТУ**

Тези доповідей інтернет-конференції, 22 травня 2025 р.

Відповідальна за випуск: Юлія НІКОЛЬЧУК

м. Хмельницький